Elinvoimaisuus, lapsiystävällisyys ja kestävyys

- keskiössä ihminen

Maalahden kuntastrategia 2026–2030

MALAX MAALAHTI

Maalahti on oikeassa paikassa – ja teemme myös oikeita asioita

Ajassa, jolle on tunnusomaista maailmanlaajuinen epävakaisuus, turvallisuuspoliittiset haasteet ja voimakkaasti vaikuttava ilmastonmuutos, paikallinen yhteisöllisyys on tärkeämpää kuin koskaan. Täällä Maalahdessa rakennamme turvallisuutta toivottamalla tervetulleeksi moninaisuuden, hyödyntämällä mahdollisuuksia ja työskentelemällä pitkäjänteisesti ja kestävästi tiiviissä yhteistyössä naapurikuntiemme kanssa.

Jatkamme kolmen teeman kehittämistä: elinvoimaisuuden, lapsiystävällisyyden ja kestävyyden – aina ihminen keskiössä. Nämä teemat näkyvät tavoitteissamme.

Asetamme asukkaamme keskipisteeseen – kaksoismerkityksessä. Rakennamme vahvan keskustan, jossa ihmiset kohtaavat toisiaan ja jossa lämpö, turvallisuus ja yhteisöllisyys saavat sijaa. Kehitämme palvelujamme vastaamaan asukkaiden, yhdistysten ja yritysten tarpeita. Täällä kehitetään ideoita, yhteistyötä ja tulevaisuutta.

Saaristosta metsään, kylistä keskustaan – täällä paikallinen ja globaali kohtaavat ja muovaavat kuntaa, jossa hyvät edellytykset johtavat uusiin mahdollisuuksiin.

Yhdessä luomme yhteisöllisyyttä. Yhdessä luomme Maalahden.

MALAX MAALAHTI

Visio

Maalahden kunta luo **ihmisille, yrityksille ja yhdistyksille** edellytyksiä toimia ja elää turvallisesti Maalahdessa.

– keskiössä ihminen!

MALAX MAALAHTI

Arvot

Seuraavat arvot luovat pohjan työllemme, painopistealueillemme ja kohtaamisillemme:
Nähdään ihminen, luodaan turvallisuutta ja kohdataan lämmöllä.

Nähdään ihminen

Kehitämme palvelujamme niin, että ne ovat korkealaatuisia ja että kaikkia kohdellaan yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti.

Rakennamme prosesseja, jotka edistävät osallisuutta ja varmistavat, että asukkaat, työntekijät ja yhteistyökumppanit tulevat nähdyiksi ja kuulluiksi.

Luodaan turvallisuutta

Työskentelemme järjestelmällisesti luodaksemme turvallisia ympäristöjä sekä selkeitä ja läpinäkyviä prosesseja ja päätöksiä.

Vaalimme ympäristöä ja luonnon monimuotoisuutta.

Työskentelemme syrjinnästä vapaan ympäristön, turvallisten liikenneratkaisujen ja kestävän rakentamisen puolesta.

Vahvistamme kriisivalmiutta ja työskentelemme näkyvän ja tuntuvan turvallisuuden puolesta.

Kohdataan lämmöllä

Rakennamme kulttuuria, jossa moninaisuus on tervetullutta ja yhteisöllisyyttä vahvistetaan.

Otamme uudet asukkaat vastaan välittäen ja huolehdimme toisistamme.

Luomme luottamusta, verkostoja ja kohtaamispaikkoja.

Kaikkea viestintää, kaikkia palveluja ja kaikkea yhteistyötä leimaa lämpö ja ammattimaisuus.

MALAX MAALAHTI

Kooste tavoitteista ja toimenpiteistä.

1	***Maalahdessa on vahva keskusta***	Suunnitellaan ja kehitetään Yttermalaxin keskustaa niin, että palveluja ja asumista voidaan vahvistaa pitkäjänteisesti.	Kehitetään Yttermalaxin kirjastoa ja vahvistetaan mahdollisuuksia ulkoilmatapahtumien järjestämiseen keskustassa.	Jatketaan Pixnen urheilu-alueen kehittämistä ja luodaan synergioita paikallisten taide- ja kulttuuritoimijoiden kanssa.				
2	***Luomme pohjan vahvalle osaamiselle***	Varmistetaan riittävät resurssit ja osaaminen kouluissa ja päiväkodeissa.	Laaditaan ja toteutetaan laadukas lukutaitostrategia.	Taloudellinen, ekologinen ja sosiaalinen kestävyys ovat itsestäänselviä teemoja päiväkodeissa ja kouluissa.	Yrittäjyyskasvatus alkaa varhain – vahvistamme koulun, peruselinkeinojen ja elinkeinoelämän yhteistyötä.	Markkinoinnin ja selvän strategian avulla saa-daan noin 50 prosent-tia ikäluokasta valitse-maan oman kunnan lukio, Gymnasiet i Petalax.		
3	***Uusia työpaikkoja luodaan paikallisesti ja kansainvälisty-tään***	Otetaan käyttöön tekoäly- ja digitaalisia ratkaisuja, jotka avaavat mahdollisuuksia uusille ja joustaville palveluille 24/7.	Luodaan olemassa oleville yrityksille parempia edellytyksiä kasvaa.	Edistetään paikallisten yritysten, kolmannen sektorin ja seudun elin-keinoelämän yhteistyötä, jotta voidaan luoda paikallista työllistymistä ja saada uusia yrityksiä sekä edistää vihreää siirtymää ja innovaatioita.	Mahdollistetaan uusia luovan toiminnan ja kulttuuritoiminnan muotoja kunnan, yhdistysten ja muiden kulttuuritoimijoiden yhteistyöllä.	Taide tekee moninaisuuden näkyväksi ja luo viihtyisiä ympäristöjä. Taide syntyy paikallisesti mutta ulottuu maailmalle.	Vahvistetaan kuntaa työnantajana hyvän työympäristön, viestinnän ja joustavien työtapojen avulla.	
4	***Luomme kestävän ja turvallisen yhteiskunnan***	Rakennetaan turvallisia jalankulku- ja pyöräily-yhteyksiä.	Motivoidaan ja houkutellaan asukkaita terveyttä ja hyvinvointia tukevaan toimintaan.	Suunnitellaan palveluverkkoa pitkäjänteisesti ja kestävästi; ajankohtaisia hankkeita ovat Övermalax skola, Petolahden päiväkoti ja Pixnen urheilualue.	Vahvistetaan yhdistyselämää koordinoimalla ja yhteisiä alustoja käyttämällä, myös yhteistyössä paikallisten säätiöiden kanssa.	Kehitetään kunnan kriisivalmiustyötä yhdyskunnan vastustuskyvyn vahvistamiseksi.	Edistetään moninaisuutta ja osallistumista muun muassa perustamalla syrjinnästä vapaita ympäristöjä ja käyttä-mällä lapsivaikutusten arviointia päätöksenteossa.	
5	***Maalahti on itsestäänselvä valinta paikaksi, jossa asua, elää ja toimia***	Tuetaan konserniohjauksella Maalahden Asuntojen työtä vuokra-asuntojen saatavuuden lisäämiseksi.	Nostetaan esiin kunnanosien eri asumisvahvuudet.	Kehitetään edellytyksiä sujuvalle, turvalliselle ja toimivalle työmatkaliikenteelle.	Koulut ja päiväkodit ovat asukkaiden lähellä. Myös suomen-kielinen perusopetus Vaasassa on helposti saavutettavissa.	Laaditaan saaristo-ohjelma, joka tukee saaristoalueen asumista, palveluja ja kehitystä.	Edistetään satamien ja väylien kehitystä.	Kehitetään vasta maahan tulleiden kotoutumista niin, että tie yhteiskunnan jäseneksi on myönteinen ja kutsuva.

1 Maalahdessa on vahva keskusta

Tavoite

Maalahti kehittää selkeän, elävän ja houkuttelevan keskusta-alueen, joka vahvistaa palveluja, yhteisöllisyyttä ja elinvoimaisuutta.

Toimenpiteet

- Suunnitellaan ja kehitetään Yttermalaxin keskustaa niin, että palveluja ja asumista voidaan vahvistaa pitkäjänteisesti.
- Kehitetään Yttermalaxin kirjastoa ja vahvistetaan mahdollisuuksia ulkoilmatapahtumien järjestämiseen keskustassa.
- Jatketaan Pixnen urheilualueen kehittämistä ja luodaan synergioita paikallisten taide- ja kulttuuritoimijoiden kanssa.

”Det är roligt att se att tanken om ett ordentligt centrum nu finns med i planen, det behövs!”

”I Malax finns allting du behöver.”

MALAX MAALAHTI

2 Luomme pohjan vahvalle osaamiselle

Tavoite

Luomme pohjan tulevaisuudelle ylläpitämällä hyvin toimivaa varhaiskasvatusta ja koulua.

Toimenpiteet

- Varmistetaan riittävät resurssit ja osaaminen kouluissa ja päiväkodeissa.
- Laaditaan ja toteutetaan laadukas lukutaitostrategia.
- Taloudellinen, ekologinen ja sosiaalinen kestävyys ovat itsestäänselviä teemoja päiväkodeissa ja kouluissa.
- Yrittäjyyskasvatus alkaa varhain – vahvistamme koulun, peruselinkeinojen ja elinkeinoelämän yhteistyötä.
- Markkinoinnin ja selvän strategian avulla saadaan noin 50 prosenttia ikäluokasta valitsemaan oman kunnan lukio, Gymnasiet i Petalax.

”Maalahti – sisältöä elämään!”

MALAX MAALAHTI

3 Uusia työpaikkoja luodaan paikallisesti ja kansainvälistytään

Tavoite

Maalahti luo edellytyksiä uusille työpaikoille, vihreälle siirtymälle, innovaatioille ja paikalliselle luomiselle.

”Malax vågar tänka nytt! Malax vågar testa nya saker, men vågar också ändra sig om det visar att det inte är rätt eller inte fungerar.”

Toimenpiteet

- Otetaan käyttöön tekoäly- ja digitaalisia ratkaisuja, jotka avaavat mahdollisuuksia uusille ja joustaville palveluille 24/7.
- Luodaan olemassa oleville yrityksille parempia edellytyksiä kasvaa.
- Edistetään paikallisten yritysten, kolmannen sektorin ja seudun elinkeinoelämän yhteistyötä, jotta voidaan luoda paikallista työllistymistä ja saada uusia yrityksiä sekä edistää vihreää siirtymää ja innovaatioita.
- Mahdollistetaan uusia luovan toiminnan ja kulttuuritoiminnan muotoja kunnan, yhdistysten ja muiden kulttuuritoimijoiden yhteistyöllä.
- Taide tekee moninaisuuden näkyväksi ja luo viihtyisiä ympäristöjä. Taide syntyy paikallisesti mutta ulottuu maailmalle.
- Vahvistetaan kuntaa työnantajana hyvän työympäristön, viestinnän ja joustavien työtapojen avulla.

”Nära till havet, nära till Vasa, goda förbindelser att komma ut i världen.”

MALAX MAALAHTI

4 Luomme kestävän ja turvallisen yhteiskunnan

”Det bästa med Malax är föreningslivet, skärgården och att man bor på landsbygden men ändå har så nära till stan. Mot 2030 behöver vi se till att alla tänkta bostadsområden hänger ihop med trygga vägar så man kan röra sig säkert i sin vardag.”

Tavoite

Maalahti vahvistaa yhteisöllisyyttä, turvallisuutta ja osallisuutta kestävän yhdyskunnan perustana.

Toimenpiteet

- Rakennetaan turvallisia jalankulku- ja pyöräily-yhteyksiä.
- Motivoidaan ja houkutellaan asukkaita terveyttä ja hyvinvointia tukevaan toimintaan.
- Suunnitellaan palveluverkkoa pitkäjänteisesti ja kestävästi; ajankohtaisia hankkeita ovat Övermalax skola, Petolahden päiväkoti ja Pixnen urheilualue.
- Vahvistetaan yhdistyselämää koordinoimalla ja yhteisiä alustoja käyttämällä, myös yhteistyössä paikallisten säätiöiden kanssa.
- Kehitetään kunnan kriisivalmiustyötä yhdyskunnan vastustuskyvyn vahvistamiseksi.
- Edistetään moninaisuutta ja osallistumista muun muassa perustamalla syrjinnästä vapaita ympäristöjä ja käyttämällä lapsivaikutusten arviointia päätöksenteossa.

”Malax har allt: landsbygd, skärgård, livskraftiga företag, fina bostadsområden, bra skolor med ett perfekt läge nära till stan.”

MALAX MAALAHTI

5 Maalahti on itsestäänselvä valinta paikaksi, jossa asua, elää ja toimia

Tavoite

Maalahdessa on vakaa väestönkehitys ja elinvoimaiset kylät. Maalahti on itsestäänselvä valinta paikaksi, jossa asua, elää ja toimia.

”I Malax känner man sig välkommen som inflyttad. Här finns ett stort utbud av sådant som behövs och om det är något man saknar finns det inte mer än 20 minuter bort.”

Toimenpiteet

- Tuetaan konserniohjauksella Maalahden Asuntojen työtä vuokra-asuntojen saatavuuden lisäämiseksi.
- Nostetaan esiin kunnanosien eri asumisvahvuudet.
- Kehitetään edellytyksiä sujuvalle, turvalliselle ja toimivalle työmatkaliikenteelle.
- Koulut ja päiväkodit ovat asukkaiden lähellä. Myös suomenkielinen perusopetus Vaasassa on helposti saavutettavissa.
- Laaditaan saaristo-ohjelma, joka tukee saaristoalueen asumista, palveluja ja kehitystä.
- Edistetään satamien ja väylien kehitystä.
- Kehitetään vasta maahan tulleiden kotoutumista niin, että tie yhteiskunnan jäseneksi on myönteinen ja kutsuva.

MALAX MAALAHTI

Seuranta ja keskeiset mittarit

Kunta saa Unicefin myöntämän **lapsiystävällinen kunta** -tunnustuksen uusittua vuonna 2027

TEAviisarin tulokset parantuvat **valtakunnan keskitasolle**

Kunnan **talous on tasapainossa**

Asukasluku on **vähintään 5 400**

Hiilidioksidipäästöt **pienenevät 80 prosentilla** vuodesta 2007 vuoteen 2030

Seuranta

Kunnanhallitus tekee kuntastrategiasta väliarvioinnin kunnanvaltuustolle vuoden 2028 aikana.

MALAX MAALAHTI

Kuntastrategian toteuttamista tukevat ohjelmat

- Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelma 2025–2026
- Hyvinvointisuunnitelma ja -kertomus 2026–2030 (päivitys käynnissä)
- Henkilöstöstrategia 2026–2030 (päivitys käynnissä)
- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2026–2030 (päivitys käynnissä)
- Kestävän kehityksen ohjelma (päivitetään)
- Valmiussuunnitelma 2026
- Asuntopoliittinen ohjelma 2024–2030
- Saaristo-ohjelma (laaditaan)
- Kulttuuriohjelma 2021–2030
- Vapaa-aikapalvelujen toimintaohjelma (valmistuu 2026)
- Kävelyn ja pyöräilyn edistämisohjelma 2025–2035

MALAX MAALAHTI

Tausta-aineisto

Megatrendit

Megatrendit ovat pitkäaikaisia, laajoja ilmiöitä, jotka muuttuvat hitaasti ja ovat usein yhteydessä toisiinsa. Maailmanlaajuiset trendit vaikuttavat myös paikallisesti.

Kiinnitämme huomiomme seuraaviin megatrendeihin:

- väestörakenteen muutokset
- digitalisaatio ja tekoäly
- hybridityö ja etätyö
- kestävyyskriisi/ilmastonmuutos
- haasteet perheiden hyvinvoinnissa, hyvinvoinnin ja terveyden polarisaatio, keskittymiskyvyn heikentyminen ja luovan ajattelun vähentyminen
- kansainvälistyminen, esimerkiksi monikielisyys ja lisääntynyt siirtolaisuus maailmassa, lisääntynyt maahanmuutto Suomeen
- urbanisaatio.

MALAX MAALAHTI

+ Vahvuudet

- Saaristo asumiseen, vapaa-aikaan ja virkistykseen
- Avoin kulttuuri ja vastaanottavainen paikallisyhteisö, jolla on vahva talkoohenki
- Dynamiikkaa tuova yritystoiminta
- Aktiivinen yhdistyselämä
- Organisaation joustavuus
- Teollisuus- ja asuntotonttien saatavuus
- Hyvät vapaa-ajanviettomahdollisuudet, Pixnen urheilualue
- Kaksikielinen kunta
- Julkisen taiteen ja kulttuurin tarjonta
- Erittäin hyvin toimiva varhaiskasvatus ja koulutus
- Työllisyystilanne

MALAX MAALAHTI

+ Mahdollisuudet

- Prosessien parantaminen ja tehostaminen digitalisaation avulla
- Innovatiivisen kulttuurin edistäminen koko paikallisyhteisössä
- Yhteishenkeä kasvattava tiivis dialogi ja matala kynnys asukkaiden, luottamushenkilöiden ja henkilöstön välisessä yhteydenpidossa
- Aktiivinen elinkeinopolitiikka kasvattaa veropohjaa
- Kunnassa tuotetaan uusiutuvaa energiaa
- Mahdollisuus tehostaa yhteistyötä ja kehittää klusteriyhteistyön rakenteita paikallisen ja seudullisen elinkeinoelämän ja kunnan/Vasekin välillä.
- Uudet asuntoalueet mahdollistavat tulomuuton kasvamisen
- Muutokset pakottavat esiin uusia työtapoja ja voivat luoda mahdollisuuden uusille aloille ja kehitykselle
- Pakolaiset ja lisääntynyt työperäinen maahanmuutto tervetulleita
- Ilmastoelvytys luo töitä, Vaasan seudun energiaklusteri
- Yhdistyselämää uudistetaan, jotta toimintatavat puhuttelisivat nuoria

MALAX MAALAHTI

– Heikkoudet

- Pula vuokra-asunnoista Ytter- ja Övermalaxissa
- Vuokra-asuntokanta ajanmukaistamisen ja päivityksen tarpeessa
- Haavoittuva talous
- Kunnan organisaatio herkkä taloudellisille riskeille
- Kasvaneeseen asiantuntijuuden tarpeeseen on vaikeampaa vastata pienessä organisaatiossa
- Väestönkehityksen suuri vaihtelu eri kunnanosissa

MALAX MAALAHTI

– Uhat

- Palvelujen rahoitusmahdollisuuksien väheneminen kasvavan velkataakan ja korkojen nousun vuoksi
- Rakennemuutos luo kunnalle taloudellisia haasteita, vaarana on työpaikkojen ja lähipalvelujen väheneminen
- Kilpailu pätevästä työvoimasta vaikeuttaa rekrytointia
- Ilmastonmuutos
- Sodat Euroopassa ja Lähi-idässä aiheuttavat haasteita myös paikallisesti: pakolaisvirtoja, taloudellista epävarmuutta ja hintojen nousua, vaikeutunutta kauppaa
- Pandemiat aiheuttavat työvoimapulaa sekä edellyttävät taloudellisia resursseja ja henkilöstöresursseja
- Yhdistyksissä vähän tulisieluja
- Yritykset muuttavat pois tai eivät käytä paikallisia alihankkijoita
- Asukkaat muuttavat pois

MALAX MAALAHTI

Väestöennuste vuoteen 2050

– Maalahden ennakoitu vuosien 2010–2050 väestönkehitys kolmessa skenaariossa

Perusura–skenaario perustuu keskipitkän aikavälin mallinnukseen ilman painotuksia. Mallinnus on lähimpänä aiemman toteutuneen kehityksen rakennetta.

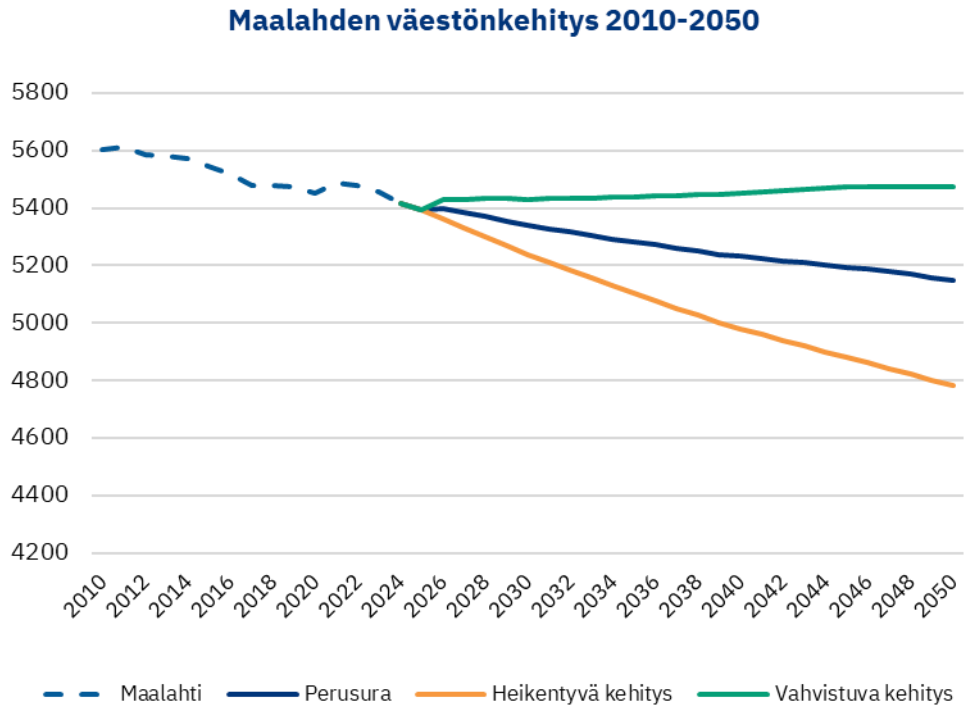
» Skenaariossa kunnan väestö vähenee 270 asukkaalla vuoteen 2050 mennessä eli 4,9 prosentilla. Kehitys on negatiivisuudesta huolimatta selvästi keskimääräistä kuntaa vahvempaa.

Vahvistuvan kehityksen skenaario painottaa toteutuneen kehityksen vahvempia vuosia ja kuvaa tulevaisuutta, jossa seudulla tapahtuu positiivisia muutoksia.

» Skenaariossa kunnan väestö kasvaa 60 asukkaalla vuoteen 2050 mennessä eli 1,1 prosentilla. Kehitys on selvästi keskimääräistä kuntaa vahvempaa.

Heikentyvän kehityksen skenaario painottaa heikomman kehityksen vuosia ja kuvaa tulevaisuutta, jossa seudulla tapahtuu negatiivisia muutoksia esimerkiksi aluetaloudessa.

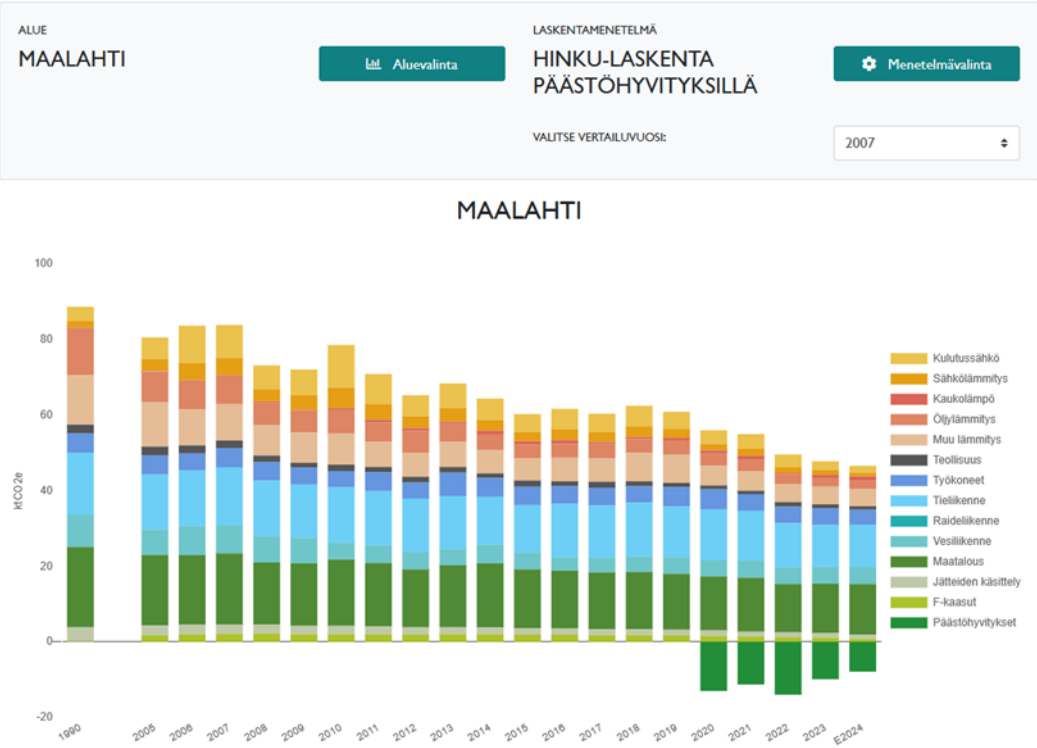
» Skenaariossa kunnan väestö vähenee 630 asukkaalla vuoteen 2050 mennessä eli 11,7 prosentilla. Kehitys on silti keskimääräistä kuntaa vahvempaa.

Lähde: MDI:n raportti, Maalahden kunta

MALAX MAALAHTI

Päästöjen muutos, Maalahti

E2024 on vuoden 2024 kasvihuonekaasupäästöjen ennakkotieto, jonka laskentaperiaatteet noudattelevat ALas-järjestelmän yleisiä käytäntöjä. Käytettävissä olevien aineistojen vuoksi laskentatavat eivät kuitenkaan ole täysin yhteneväiset lopullisen laskennan kanssa. Tämän vuoksi lopulliset keväällä 2026 julkaistavat tulokset voivat muuttua ennakkotiedon luvuista.

Lähde: SYKE – kuntien KHK-päästöt

MUUTOS PÄÄSTÖISSÄ — MAALAHTI

KOKONAISPÄÄSTÖT

2007 - E2024

-54%

MUUTOS PÄÄSTÖISSÄ — MAALAHTI

PÄÄSTÖT PER ASUKAS

2007 - E2024

-53%

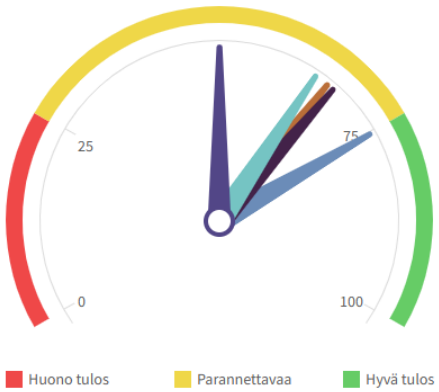
Kunnan kokonaispäästöt ovat muuttuneet 2 % verrattuna edelliseen vuoteen. Vuoteen 2007 verrattuna kokonaispäästöt ovat pienentyneet -54 %. Kun verrataan kunnan päästökehitystä koko maan keskiarvoon (-46 %), kunnan päästökehitys on ollut myönteisempää. Maaseutumaisten kuntien keskiarvoon (-37 %) verrattuna kunnan päästökehitys on ollut myönteisempää. Vuonna 2024 kolme suurinta päästösektoria kunnassa olivat Maatalous, Tieliikenne ja Vesiliikenne.

Vuonna 2024 päästöjen määrä asukasta kohden on ollut 7.1 tCO2e, mikä on korkeampi kuin koko maan keskiarvo (4.7 tCO2e / asukas). Vertailuvuodesta 2007 lähtien asukaskohtaiset päästöt ovat muuttuneet -53 %. Maaseutumaisten kuntien keskiarvoon (-26 %) verrattuna päästökehitys vertailuvuodesta on ollut myönteisempää.

MALAX MAALAHTI

TEAviisari

Kaikki sektorit : Maalahti 2025

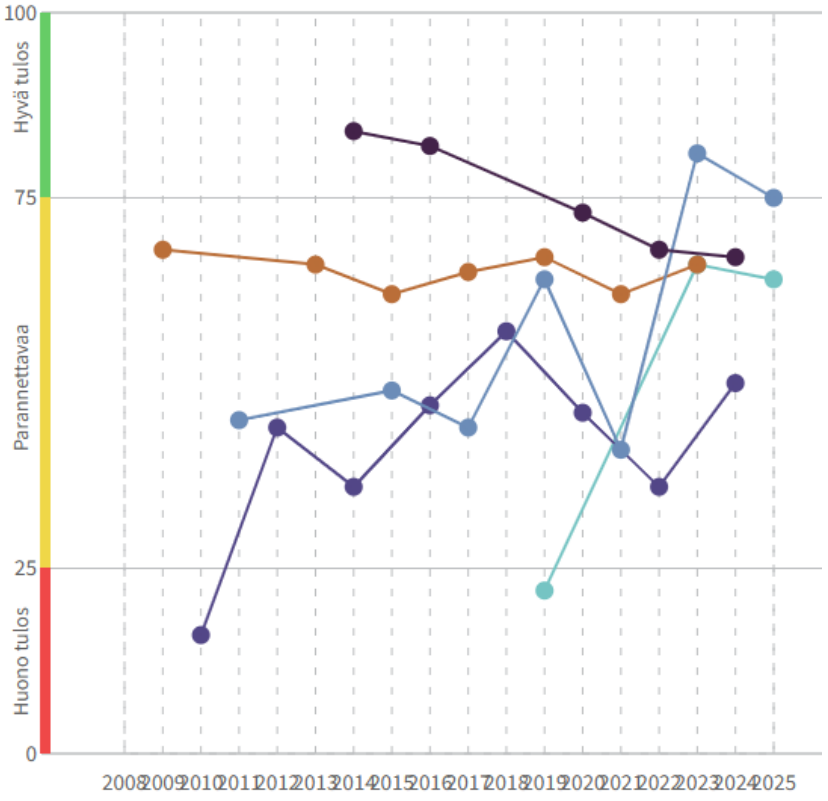

- Kuntajohto
- Perusopetus
- Lukiokoulutus
- Ammatillinen koulutus
- Liikunta
- Hyvinvointialueet
- Kulttuuri

Aineisto päivitetty 19.12.2025

Pisteet	Maalahti	Pohjanmaan maakunta	Koko maa
Kaikki sektorit	65	70	72
Kuntajohto	75	85	87
Perusopetus	66	66	64
Lukiokoulutus	67	68	69
Ammatillinen koulutus	..	61	66
Liikunta	50	69	69
Hyvinvointialueet	..	49	59
Kulttuuri	64	74	77

Kaikki sektorit : Maalahti

MALAX MAALAHTI